Hallituksen esitys HE 123/2026 vp

eduskunnalle laiksi yritys- ja yhteisötietolain eräiden säännösten, Finanssivalvonnasta annetun lain 3 §:n 3 momentin 11 kohdan ja 5 §:n 26 kohdan sekä Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain 1 §:n 7 kohdan f alakohdan ja 10 §:n 11 kohdan kumoamisesta

Talousvaliokunta 17.9.2026

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

LEI –tunniste

- Oikeushenkilöt tarvitsevat LEI –tunnisteen (legal entitity idenfier) käydäkseen arvopaperi- ja johdannaiskauppaa
  - Tarkoituksena parantaa rahoitusmarkkinoiden läpinäkyvyyttä
  - Financial Stability Board FSB on perustanut LEI-järjestelmän G20-maiden aloitteesta.
  - LEI- tunnistejärjestelmää maailmanlaajuisesti hallinnoi GLEIF (Global Legal Entity Identifier Foundation)
    - Akkreditoi paikalliset rekisterinpitäjät ja ylläpitää maksutonta tietokantaa
- LEI –tunnisteen antaminen PRH:n tehtäväksi vuonna 2014, jolloin sen käyttäminen ei vielä ollut pakollista
  - Vuodesta 2018 tunniste on ollut pakollinen arvopaperikaupassa
- LEI-tunnisteen antamista ei ole sidottu viranomaiseen
  - Viranomaismyöntäjiä Euroopassa Suomen lisäksi Ranska, Alankomaat, Italia, Espanja ja Sveitsi

Esityksen tausta ja tavoite

- Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt sen toimialalle kuuluvia viranomaisia kartoittamaan tehtäviä, joista voitaisiin luopua lainsäädäntömuutoksilla
  - PRH on tunnistanut tällaiseksi tehtäväksi LEI-tunnisteiden antamisen ja hallinnoinnin

- Esityksen tavoitteena on, että PRH:lta poistettaisiin tehtävä LEI-tunnisteiden antajana ja hallinnoijana, koska tehtävää ei ole sidottu viranomaistoimintaan
  - Tehtävä voidaan hoitaa myös yksityisten palveluntarjoajien toimesta, ja niitä myös tosiasiassa on
  - Esityksellä tavoitellaan sitä, että yksityisten palveluntarjoajien rooli LEI-tunnisteiden antamisessa vahvistuisi ja myös niin, että palvelu olisi markkinatoimijoiden vahvistumisen kautta saatavilla useammalta palveluntarjoajalta kummallakin kansalliskielellä
- Lisäksi Finanssivalvonnan tehtävistä poistettaisiin LEI-tunnisteisiin liittyvät lakisääteiset viranomaistehtävät, koska palveluntarjoajien valvonta ja ohjaus tapahtuu GLEIF:n toimesta.

LEI –tunnisteen antaminen ja hallinnointi

- Suomessa tunnisteita voi antaa yli kymmenen palveluntarjoajaa
  - PRH:n markkinaosuus kuitenkin noin 85% (hallinnoitavia tunnisteita n. 37000)
  - Suomessa toimii aktiivisesti ainakin kolme muuta yksityistä palveluntarjoajaa verkkopalveluna, joista yhden taustalla Suomeen rekisteröity yritys
    - Yksi mainituista tarjoaa palvelun myös ruotsin kielellä

- LEI-tunnisteen antamisen ei ole katsottava olevan (enää) PRH:n ydintehtäviä, koska on olemassa myös yksityisiä palveluntarjoajia
  - Luopuminen mahdollistaisi myös tietojärjestelmäuudistuksesta luopumisen
    - Ja myös sen jatkokehittämisen ja ylläpidosta luopumisen
  - Toiminta sitoo virkamiesresursseja pääjohtajatasolle asti erilaisissa tunnisteen antamiseen ja hallinnointiin liittyvissä häiriötilanteissa (eskalointimenettely)

Vaikutukset

- PRH
  - PRH:n omassa kustannuslaskennassa noudattaman kaavan mukaan toiminta ollut kutakuinkin kustannusvastaavaa (kumuloitu arvioitu jäämä 2021 – 2026 62teur)
  - LEI –tunnisteen käsittely- ja asiointijärjestelmä vaatii uudistamista
    - Kustannus 500 000-600 000 euroa (tälle osoitettu TEM:n digimomentilta 125 000 euroa)
    - Olisi tarkoitus olla käytössä vuodesta 2027 alkaen
    - Hanke jäädytetty toistaiseksi
  - LEI-tunnisteiden hallinnoinnista luopumisesta aiheutuu arviolta noin 200 000 euron kustannus

- Oikeushenkilöt
  - Oikeushenkilöiden tulisi jatkossa hankkia LEI-tunniste yksityisiltä palveluntarjoajilta
  - PRH:n tarjoamana tunniste on ollut oikeushenkilöille kokonaisuudessaan edullisin
    - rekisteröinti PRH:ssa 70 euroa (muilla 65 -99 euroa) sisältäen vuoden voimassa olon; tunnisteen uusiminen muilla palveluntarjoajilla noin kaksinkertaisesti hinnoiteltu (PRH 30 euroa/vuosi). Kuitenkin muut palveluntarjoajat mahdollistavat uusimisen useaksi vuodeksi kerrallaan, jolloin vuosikustannus laskee.
    - Kokonaisuudessaan esityksen kustannusvaikutuksiksi oikeushenkilöille esityksessä arvioitu 0,7 -1,5 miljoonaa euroa (oikeushenkilöä kohden 19 - 41 euroa / vuosi)
      - Esityksessä on päädytty arvioon, että kustannusvaikutus olisi 0,9 miljoonaa euroa vuodessa (23 euroa / oikeushenkilö

Vaikutukset

- Pankit
  - Finanssiala ry:n kautta pankilta saadun arvion mukaan kustannukset olisivat satoja tuhansia isoa pankkia kohden
  - Arvio on ainakin osin perustunut siihen, että LEI-tunnisteen tarkistamiseksi jouduttaisiin rakentamaan uusi rajapinta, koska LEI-tunnisteet eivät ole enää saatavilla YTJ:stä
    - Tältä osin on huomattava, ettei YTJ:ään ole tallennettu kuin PRH:n itse antamat LEI-tunnisteet
    - Kattavasti tiedot saatavilla vain GLEIF:n rajanpinnasta

- Finanssivalvonta
  - LEI-tunnisteiden palveluntarjoajien valvonta tosiasiassa GLEIF:n vastuulla
  - Fiva ei enää perisi valvontamaksua (10 000 euroa /v)
  - Fivan mukaan sillä edelleen olisi mahdollista osallistua GLEIF:ä valvovan ROC:n toimintaan

LEI –tunnisteen antamisesta luopuminen

- Siirtymä tehtävästä luopumisen jälkeen
  - Lausuntopalautteen perusteella lain tarkoitettua voimaantuloajankohtaa siirretty merkittävästi siten, että laki tulisi voimaan noin kahden vuoden kuluttua sen hyväksymisestä ja vahvistamisesta
    - PRH:n tulee ilmoittaa tehtävästä luopumisesta GLEIF:lle viimeistään vuosi ennen toiminnan lopettamista
  - PRH ei enää myöntäisi uusia tunnuksia lain voimaantulon jälkeen
  - Lain voimaantulon jälkeen aloitettaisiin PRH:n hallinnoiminen tunnisteiden siirtäminen toisille palveluntarjoajille
    - PRH tarjoisi mahdollisuutta oikeushenkilöille niiden omalla kustannuksella siirtää tunniste haluamansa palveluntarjoajan hallinnoitavaksi
      - Tämä ajoittuu mahdollisesti jo lain voimaantuloa välittömästi edeltävään aikaan
    - Niiden oikeushenkilöiden osalta, jotka eivät siirtäisi itse tunnistetta toiselle palveluntarjoajalle, siirto tapahtuisi massasiirtona GLEIF:n määrittelemällä allokoinnilla muille palveluntarjoajille
      - Tämä tapahtuu yhteistyössä lopettavan palveluntarjoajan kanssa
    - Massasiirron tulisi tapahtua 18 kuukauden kuluessa lain voimaantulosta, minkä jälkeen siirtymäaikaa (LEI-tunnisteiden hallinnointia) voitaisiin vielä jatkaa 12 kuukaudella PRH:n päätöksellä, jos siirtäminen on viivästynyt siitä johtumattomasta syystä
    - Tunnisteen siirron jälkeen tieto poistettaisiin yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä

Jyri Oksanen
etunimi.sukunimi@gov.fi
+358 029 504 7123